

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Korunk betegségei.

Irta: *Preszly Lóránd* csendőrhadnagy.

Az Igazság serpenyőjében mérlegelve korunk culturalis, hitéleti és erkölcsi viszonyait, a mennyire lelkesülni lehet azért az öntudatos és eredményes haladásért, melyet századunk mind e téren felmutat, épen annyira száll alá mérlegünk a «többség» egy jó hányadának latba vetésekor, a kik ész nélkül, vakon rohannak önrömlásukba, — léhaságukkal gyakran magukkal ragadva embertársaikat is, kikben megvolna ugyan a szép és nemes dolgok utáni vágy és nemes ösztön, de felülkerekedve bennük a közömbösség és fásultság, hagyják magukat az árral vitetni és még csak kísérletet sem igyekeznek tenni a saját megmentésükre.

Korunk beteg és orvoslásra vár. Megrontotta a testi és szellemi organismust a tévely, melynek igen jó melegsége a hiszékenység. Azok a modern tévtanok s az az általános elégedetlenség, mely lépten-nyomon szemünkbe ötlök, ez az a tévely, mely viszi magával a romlásba a léha téletlenséget szerető és sültgalmabot váró többséget.

E kóros állapot elterjedésének meggátálása és orvoslása érdekében hívom fel az altiszt kar s a legénység figyelmét, bízva abban, hogy az ily helytelen irányban haladó bajtársakat a józan és helyes útra visszaterelni nekik sikerülend.

A csendőrségi szolgálat egyike ama kiváltságos pályáknak, a melyen a kötelességet ismerő munkás megkapja azt, a mit sorsától minden ember követelhet: a tisztességes megélhetést. És emellett megvan — a mint tagja lesz a testületnek — embertársai részéről a tiszteletszülte becsülés, mely már az állásának szól s mely már a mult érdeme s ő csak élvezi benne a becsületes munka gyümölcsöt. Megvan mindaz, a mit előképzettsége után kívánhat és végeredményben eljuthat egy olyan rangig, mely — tekintély és jövedelem tekintetében — még magasabb qualificatioéhoz kötött jobb állásokkal is felér. Mégis folyton észlelhetni itt-ott bizonyos foku elégedetlenséget, mely méhében hordja a fásultság és közömbösség mérget, mely megőrli még az egészséges testet is, de ijesztő módon pusztít ott, hol termékeny talajra talál.

Nyers erővel s az előjárók kezeibe fettetett jogokkal könnyen lehetne a kiirtás munkáját megkezdeni, de most, a mikor elsősorban is a teljes jóakarat minden-

felől odairányul, hogy e kór okát felfedezze s intensív orvoslására minden teltetöt megtegyen, inkább látszik czélhozvezetőnek az, hogy e kór okait kutatva annak kártékony voltára felhívjam különösen azok figyelmét, kikben még van elég lelki erő annak leküzdésére.

*

A világ rohamos haladását és gyönyörű alkotásait vaszkos kötetek változják; szinte szemünket is kápráztatja az a haladás, melyet korunk felmutat, de miként a fénynek, ugy e rohamos haladásnak is megvan a maga árnyéka, a mely már nem kápráztató, hanem szomorú és lehangoló, mert ott mutat eset, a hol épen az ellenkezőjét kellene mutatnia, a hitélet és erkölcs terén, szóval ott, honnan minden szép és nemes tett fakad.

Feltűnő, hogy manapság mennyire hirdetik és olvasható a «szép» és «nemes» magasztalása. Mintha tünnetni akarnának vele egyesek, pedig a hátteret az érdek, hasonlóság, anyagi előnyök képezik, mindmennyi örvény, melyekből a bűnök és mételegyek keletkeznek — hivatják arra, hogy puhítsák szellemi-, alterálják lelki-, és szétforgácsolják testi erejüket. E jelenséget tagadni sem lehet, mert a bizonyítékok egész sora szól mellettünk, legfeljebb — okát nem tudjuk megmagyarázni. Ebből keletkezik az a sok válság, mely a gazdaság és ipar terén oly gyakran felüti fejét, az a sok sztrájk mely gyakran törvényellenes igazságsokká fajul — mely csak bomlasztja az erőt, a melyre pedig közérdekből mindenkünknek olyan nagy szüksége van. Sőt épen ezen észnélküli eljárás teszi aggasztóvá sok ember megélhetését is.

Kétségtelen dolog, hogy ez már korunk betegsége, de jaj annak, ki ez ellen küzdeni nem tud, nem akar, vagy nem képes. Rövidlátó az, ki nem látja, hogy például épen a szociális tévtanok túlságos mérvben való beszívása milyen szánalomra méltó, nyomorult helyzetbe sodorta az alsóbb néposztályokat. Az igaztók gonosz ámitása belezavarta őket olyan küzdelmekbe, a melyből sokan csak halálukkal menekülnek meg. Ismeret nem egy jobbmódu gazdaembert, ki ma koldusboton él, de pár évvel ezelőtt még hivalkodva verte a mellét egy népgyűlésen vörösnyakkendő vezére háta megett, ki emberi gyöngöseség, hiszékenységet, ügygyűlést felhasználva kizsákmányolta s ma talán bérházak tulajdonosa, míg szerencsétlen áldozata hanyatlott, pusztult s most éhenhalással küzd. És az ilyen félre-

vezetett, anyagi romlásban szenvedő emberek száma horribilis. Azt hiszem, hogy a csendőrök — kiknek épen bő alkalom kínálkozik a személyes tapasztalatok megszerzésére, örskörleteikben is találhatnak sok ilyen számalomra méltó embert és család. Sorsa jobbulását remélte és tönk szélére jutott, mert oly módon akart sorsán változtatni, a mely uton épen magát szolgáltatta ki vagyoni és erkölcsi értékével együtt ellenfelének. Hogy az ilyen ember lelke elborul, világ- és embergyűlölő lesz, vagy kétségbejött helyzetében képes a bűnök utjára lépni, ez már érthető és megmagyarázható. Az ilyen ember — ha még keres is pár fillért — fogyatn akarateréjének, már nem takarít, hanem kormcsákban szórja el keresményét, ott is keres embereket, kiket magával rántathatna a romlásba. Családi nyugodt életet nem él, megbomlasztja hát a mások életét.

Mennyire szeretném, ha nem így volna, de — sajnos — a tények s a mindennapi tapasztalás keserűen igazolják. Az emberek ok nélküli elégedetlenségét felhasználják azok, kiknek érdekében áll azt öntudatosan kizsákmányolni, s az eredmény: erkölcsi és vagyoni bukás.

Sajátságos, hogy testületünkben is — jóllehet megélhetési gondok vagy a felhalmozott testi és szellemi munka nem annyira terhesek, mégis egyesek nem állannak elégedetlenkedni sorsukkal, mit bizonyít az is, hogy a leszerelések száma túlhaladja az eddigi számarányokat, sőt a testületen kívül képesek gyakran nyíltan is szemcszedett hazugságokkal árnyékokat vetni testületünkre, mely egyeseknek hosszú éveken át tisztességes és állandó megélhetést nyújtott.

És ennek okát abban találjuk meg, hogy egyes hisztények, az életet meg nem eléggé ismerő csendőr képes elhitetni önmagával, hogy a testületen kívül jobb sors vár rá, hogy azzal az ismerettel és tudással, melyeket *itt szivott magyába*, máshol jobban és könnyebben szerzhetheti meg kegyerét. Szűk látóköre miatt nem számolva tehát a következményekkel, kilép *csak mikor az igazi küzdelmet vinja az élettel*, látja be ballépése szomorú következményét. Lidérczény után indult és örvénybe került. Syrénhangokra készséggel nyitotta meg a fülét, gyanutlanul, közömbösen hagyta magát vezetett, megfellekezve az előjárókról és józanabb gondolkozású és becsületesebb érzésű bajtársai tanácsairól, kik a sorsával való nyugodt megbékülésre nem szünték őt figyelmeztetni és ballépésektől óva inteni.

Higgadt és józan megfontolással nézzen neki szét maga körül, bizonyára látni, érezni és tapasztalni fogja, hogy a sorsral való elégedetlenkedés nem hord örömet, boldogságot és megelégedést méhében és hogy az előbbutóbb megboszulja magát, megfosztva az embert lelki egyensúlyától, melyre pedig mindenkinek az életbarczokban szüksége van.

A ki beteg, orvosolja magát. A ki egészséges, az tegyen meg a tévelyben szenvedő bajtársak érdekében mindent, hogy necsak felkeljen estéből, hanem a fenyegető veszélyt felismerve, annak elkerülésével annál

biztosabban haladhasson önboldogulása és azon czél megvalósulása felé, melyet a Gondviselés az emberiség nagy családjában testületünk elé kitűzött.

A sport és a csendőrség.

Irta: *Hein György* számvivő-tisztelhettes.

I.

Jelen cikksorozattal szándékom a csendőrség legénységét a sport terére vezetni, a melyet még mindig nem gyakorol oly mérvben, a mint azt az a szoros összefüggés, mely hivatása és a sport között tulajdonképpen fennáll, megkövetel.

E szó: «Sport» egy gyűjtőfogalom, mely magában foglalja a testedzés különféle válfajait; mint a gyaloglást, futást, ugrást, mászást, kerékpározást, lovaglást, szabad és szertornát, vívást, lövést, uszást, csolnakázást stb.

Sportot csak oly egyén űzhet, a ki teljesen egészséges, mert minden sport oly fáradsággal van egybekötve, melyek csak ép szervezettel viselhetők el. Régi közmondás: «Csak ép testben lakhat erős lélek!» S ki felelhetesen meg ezen követelményeknek, ha nem a fiatal, erős szervezetű csendőr? mert hisz nyomorék, elcsenevezedett egyének csendőrségi szolgálatra nem vétetnek fel. A sport űzéséhez tehát a fokellék minden csendőriben megvan, csak hiányzik az utmutatás hozzá, a minek megadását e cikksorozattal feladatommá tettem.

Általánosán elismert tény, hogy a sport fejleszti a testi erőt, öregbíti a bátorságot, gyorsasá és körültekintővé teszi az embert, megtanít bennünket arra, hogy minden helyzetet mikép használhassunk ki előnyünkre, öntudatára jövőnk általa saját énünk értékének, egyenes és nyíltszívüekké tesz bennünket. Már pedig a csendőrnek nagyon is szüksége van ezen tulajdonságokra, hogy fáradságos és veszélyes szolgálatát teljesíthesse.

Mielőtt valaki sporttal akar foglalkozni, okvetlenül szükséges, hogy bizonyos egészségügyi szabályokat ismerjen s azokat tartsa is be, mert ezek betartása nélkül eredményt el nem ér. Ezek: a jó táplálkozás, tisztaság, pihenés és szolid életmód. A jó táplálkozás minden őrsön megvan; a tisztaság sem hagy más kívánni valót fenn, mint a fürdőt. Fürdőhöz ugyanis a legtöbb csendőr nem igen, vagy csak ritkán juthat, mert a legtöbb őrs székhelyén nem igen van fürdő. Nyáron csak meg lehet fürödni, mert patak mindenütt akad, de télen a fürdőt lemosásoknak és ledörzsöléseknek kell pótolniuk.

Már a pihenéssel és az életmóddal másként áll a dolog, mert hisz csendőreink sokat vannak szolgálatban s így gyakran megcsik, hogy az éjjelt is a szabadban töltik. De ez még nem volna nagy baj, mert a csendőr csak bevonul és akkor kipihenheti magát, de akad, a ki a pihenés helyett bor mellett keres szórakozást, mely eltekintve az anyagiaktól, szervezetét is aláássa s idő

előtt tönkre teszi. A bor mértékletes élvezete nem árt, de hogy a túlságos alkohol élvezet mily rombolást okozhat, azt tárgyalni fölösleges.

Futólag érinteni akarom a sport azon ágát, a mely a csendőrségnél leginkább van elterjedve, vagyis: a gyaloglást.

Igaz ugyan, hogy a csendőrség tagjai nem igen tudnák felvenni a versenyt egy oly egyénnel, a ki egész szabad idejét arra fordítja, hogy — nagyon is könnyű öltözetben s szeges talpu cipőkben — lehetőleg rövid idő alatt gyalogoljon le egy 500, 1000, 1500 méteres sik gyepest pályát, mert a csendőr ily módon sohasem gyakorolja magát. És ez nem is lehetséges, mert eleendő szabad idővel nem rendelkezik. De ép úgy áll ez megfordítva: mert egy ily gyalogló képtelen volna arra, hogy csendőri felszereléssel portyázzon be egy 40—50 kilométeres hegyes-völgyes területet a nélkül, hogy a kímérés el ne hatalmasodjék szervezetén; pedig hát nálunk igen gyakori az eset, hogy a járőr ily portyázásról bevonulva, ugyszólván pihenő nélkül újból szolgálatba lép és lejárja az örskörlet némelykor még nagyobb kiterjedésű részét. Vagy, a midőn nyomozások alkalmával napokat, némelykor két-három hetet tölt külszolgálatban s annyi ideje sines, hogy tisztességesen chessék, avagy átöltözködhessék.

Ugyan melyik csendőr számította már ki, hogy ily alkalommal hány mérföldet járt be gyalog? Pedig nagyon érdekes statistika kerülné ki, ily feljegyzésekből s a csendőr maga is csodálkoznék azon, hogy ő éveken át hogy tudott oly sok mérföldet begyalogolni?

Önkénytelenül leszűrődik az elmondottakból az a tény, hogy csak a folytonos gyakorlat révén szereshető meg a testi s ezzel az erkölcsi erő, a mely ily feladatok sikeres megoldását az embernek lehetővé teszi.

Erkölcsei erőről szólottam! Igen! Erkölcsi, vagy világosabban szólva akaraterő a legelső feltétele annak, hogy fizikai téren eredményt érhesünk el. Akaraterő nélkül elenyevő a legnagyobb fizikai erő, paragon hever céltalanul, kihasználatlanul.

Fejtegetéseim során szorosán fogok ragaszkodni a csendőr hivatásához s ezen álláspontnak folytonos szem előtt tartásával szándékozom a csendőrlégénységnek irányelveket felállítani, a melyeknek figyelembe vétele lehetővé fogja tenni, hogy a csendőr, dacára sokoldalú elfoglaltságának, mégis kedvet kapjon egy egészséges, a lelket és testet egyaránt nemesítő, hasznos sport üzéséhez, melylyel szabad idejét kellemesen fogja eltölteni.

*

Értekezletem a sport következő ágait fogja felölelni:

I. Torna. (Szabad és szergyakorlatok, futás, magas és távolugrás, kerékpározás.)

II. Vívás (kard és szuronyvívás).

III. A kapásból való lövés elmélete.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Az eltűnt tojáskereskedő.

Közlő: *Pétervári István* cz. őrmester.

P. M. tojáskereskedő Sz. községbeli lakos, 1906 május hó 10-én a delután két óraker induló vonattal Béésbe utazván, hogy az odaszállított tojásokat értékesítse, gazdasszonyától azzal bueszott el, hogy ha valami közbé nem jön, 13-án reggel visszaérkezik. Utasította egyben gazdasszonyát, hogy a mondott időre K. fuvarost rendelje ki a g-i állomásra. A gazdasszony a fuvarost jelzett időben ki is küldte az állomáshoz, de ez onnan azzal tért vissza, hogy P. M. nem érkezett meg.

Miután P. M. még nyolcz nap elteltével sem érkezett meg és szokása ellenére hirt sem adott magáról, a gazdasszony rosszat sejtve, az esetet bejelentette a községi előjáróságnál.

Az eltűnésről közbé az illetékes őrs is értesülvén, a nyomozás megejtésére T. őrsvezető és nyolcz csendőrből állott járórt vezényelte ki. A járőr kikérdezte a gazdasszonyt és a fuvarost, de ezektől csak a fent ismertetett tényállást tudhatta meg. Más irányban 36 órán át folytatott puhatalásai is eredménytelenek maradván, a járőr elhatározta, hogy bevonul az őrsre.

A községben lakott egy P-s nevű jómódu korcsmáros és mészáros, mivel T. őrsvezető nem régen ismeretséget kötött és ki az őrsvezetőnek több esetben besugásokkal kedveskedett. T. őrsvezető a bevonulás előtt elhatározta tehát, hogy P-s korcsmáros is felkeresi, azon reményben, hogy talán tőle tud meg valamit P. M. eltűnésére nézve. Megjegyzendő, hogy ez a korcsmáros valamikor közsímsert büntetett volt és csak miután vagyonilag kellőleg megszede magát, hagyott fel látszólag régi életmódjával.

Midőn a járőr a korcsmába betért és T. őrsvezető kérdést intézett a korcsmároshoz P. M. eltűnését illetően, ez nagyon meglepődöttnek látszott és csak 1—2 perc elteltével vott képes magát annyira összeszedni, hogy a kérdésre válaszoljon. És ez a felelet is igen meglepő volt. Azt állította ugyanis, hogy ő eddig semmit nem hallott P. M. eltűnéséről és ez az állítólagos eltűnés őt annyival inkább meglepte, mert P. M. legjobb barátja volt.

Az őrsvezető ugyan, a ki teljesen bizott a korcsmáros szavahihetőségében, ebben semmi különösöt nem talált; de annál jobban tamáskodott a régi tapasztalt P. csendőr ki nem tudta elhinni, hogy éppen a korcsmáros ne hallott volna az eltűnésről tizenegy nap elteltével, holott tudvalevő, hogy falun első sorban a korcsmában szokták a fontosabb eseteket letárgyalni.

A további beszélgetés folyamán a korcsmáros még azon gyanújának adott kifejezést, hogy P. M. bizonyára öngyilkos lett, a mennyiben előtte nemrég kissé ittas állapotban ilyen szándékra czéloztatott.

Ezen hosszabb ideig tartott beszélgetés folyamán P. csendőr egy alkalommal kitekintvén az udvarra nyíló ablakon, néhány napszámot látott az udvaron, kik azzal foglalatosskottak, hogy az udvaron levő jégvermet beföldeljék.

Ez a körülmény is nagyon gyanusnak tűnt fel P. csendőr előtt; mert nem tudta megérteni, hogy minő természetes oka lehet ezen beföldelésnek, holott a kocsmáros és mézsáros a jégvermet nélkül alig lehetett el. P. csendőr végre az őrsvezetővel is közölte gyanuját, de ez kinevette és észleleteit alaptalan rémlátásoknak nevezte és végre, miután P. csendőr érvelni akart feltevése mellett, elhallgattatta.

T. őrsvezető most már felkészülvén az elindulásra, szívélyesen elbocsuzott a kocsmárosról és felkérte, hogy kutasson az ügyben és ha megtud valamit, tudassa vele. A kocsmáros ezt megígérte és egyben kijelentette, hogy alapos megfontolás után ő csakis K. fuvarost gyanusíthatja, kit egyben nagy gonosztevőnek igyekezett leírni és biztosította az őrsvezetőt, hogy annak minden lépését éber figyelemmel fogja kísérni.

Ezzel a járőr bevonulván, az eseményről és a nyomozás eredménytelenségéről megtegte a jelentést.

P. csendőr másnap, a rendes foglalkozási idő után kimenőt kért őrsparancsnokától és az engedélyt megkapván, egyenesen a vasuti állomáshoz ment, hogy ott P. M. elutazása és esetleges visszaérkezését a vele jó viszonyban levő vasuti személyzetnél puhatolásson. Miután az állomásra történő megérkezése után csakhamar berobogott a budapesti gyorsvonat, szokásához híven elsősorban a vonaton ki- és beszálló közönséget figyelte meg. Közben látja, hogy igen jó ismerőse D. vasuti gyármunkos is kiszáll a vonatról. A leszálló gyármunkos barátságosan üdvözölte P. csendőrt, kinek elbeszélte, hogy a fővárosban volt szabadságon. A beszélgetés folyamán P. csendőr csakhamar ráirányította a beszéd tárgyát az eltűnt P. M.-re és tudakozódott a gyármunkostól, hogy utazásai közben nem-e látta valahol.

A gyármunkos meglepetve hallgatta a P. M. eltűnéséről szóló hírt és kijelentette, hogy ezen annál inkább csodálkozik, mert P. M. ugyanazon vonattal érkezett 12-én este 10 órák az állomásra, melylyel ő Budapestre utazott. Véletlenül ugyanabba a fülkébe szállott, melyből éppen P. M. lépett ki, sőt miután az utóbbi szarvasagancsu kampós botját a fülkében felelte, ő azt neki az ablakon át kinyújtotta. Közben P. M. elbeszélte, hogy Bécsből jön, hol tojásaival igen jó vásárt csinált.

Másnap M. cz. őrsvezető P. csendőrral a II. sz. őrzőjárat loportyázására vezényeltetvén, mely őrzőjárat Sz. község is tartozott, P. csendőr az őrsállomás elhagyása után megismertette az őrsvezetővel eddig szerzett észleleteit, egyben kijelentve, hogy a mennyiben az őrsvezető az eltűnt P. M. utáni nyomozást reá bizza, kezeskedik róla, hogy a tettest 24 óra alatt kézrekeríti. Az őrsvezető ebbe készséggel beleegyezett, sőt biztosí-

totta P. csendőrt, hogy tőle telhetőleg segítségére lesz a nyomozás foganatosításánál.

A járőr most egyenesen Sz. községbe ment, hol a bírót magához véve elsősorban P. M. gazdasszonyát kereste fel, hogy azt újból részletesen kikérdezze. A gazdasszony előadásából megtudta a járőr, hogy P. M. távozása előtt 2000 kor. készpénzt egy nikkelezett lemezzel körülzsegyezett börtárczába helyezve magához vette és aztán K. fuvarossal a g-i állomáshoz hajtattott. A gazdasszony azt is előadta, hogy K. fuvarost P. M.-el történt megállapodás szerint 13-án reggel rendelte ki újból a g-i állomáshoz gazdjának hazahozatala végett. Arra a kérdésre, hogy mit tud a P. M. és P.-s közötti baráti viszonyról, a gazdasszony előadta, hogy azok igen jó viszonyban éltek, sőt nemrég midőn P.-s egy cséplőgépet vásárolt, P. M. 1500 kor. készpénzt is kölcsönözött neki.

A gazdaszony előadásából mindenesetre kétségtelenül megállapítható volt az a tény, hogy P.-s által a fuvaros ellen irányított gyanu alaptalan volt, a mennyiben a fuvaros csak P. M. megérkezése után következő reggelre lett a vonathoz kirendelve és így P. M.-nek 12-én este történt megérkezéséről tudomással sem birhatott.

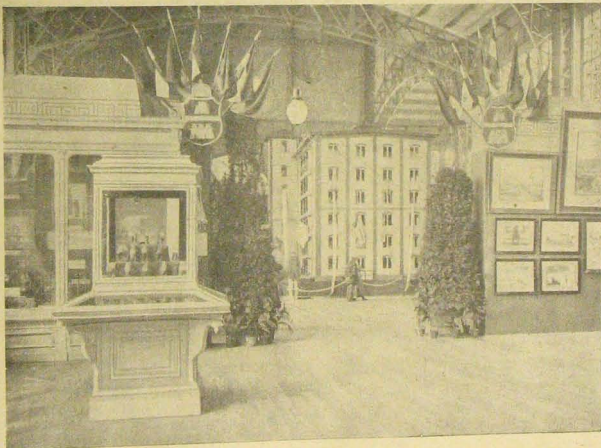
A járőr most még a 12—13 közötti éjjelen szolgáltatott teljesítő éjjeli öröket kérdezte ki, kik közül az egyik előadta, hogy a kérdéses éjjelen egynegyed 12 órák egy kocsi látott jönni a g-i állomás felől, de hogy kik ültek a kocsin a sötétben kivenni nem tudta. Hanem azt megállapította, hogy a kocsi P.-s udvarára hajtott be. Előadta továbbá, hogy reggel félnégy órák K. fuvarossal találkozott, ki azt mondta, hogy a g-i állomásra megy P. M. hazahozatala végett.

Az itt felsorolt tények és körülmények véleg megerősítették azt a gyanút, hogy P. M. eltűnésével csakis P.-s valószínű, miért is a járőr annak lakására menve, a nyomozást vezető P. csendőr azon kérdést intézte hozzá, hogy a mennyiben 12-én éjjel együtt jött P. M.-el a g-i állomásról és azzal egyenesen saját lakására hajtattott, mondja meg, hogy hová tűntette el P. M.-et?

P.-s ezen egyenes és határozott kérdésre látszólag egész testében megremegett és csak hosszabb szünet után és akadozva tudott válaszolni, azt állítván, hogy azon éjjel D. községben sógoránál volt, majd pedig midőn P. csendőr egyenesen szemébe vágta, hogy hazudik, azt mondta, hogy rosszul érezvén magát, a kérdéses időben ki sem mozdult a házából. Ennél az állításán aztán konokul megmaradt, dacára annak, hogy P. csendőr minden kétséget kizáró módon kimutatta annak valótlanságát. P. csendőr erre a gyanúsítottat őrizet alá véve, távbeszélő útján bejelentette a fenförgő körülményeket az illetékes kir. ügyészségnek és ezek alapján a házkutatás megtartására sürgős felhívás kiadását kérte. Az ügyészség azonban a felsorolt gyanúkat kielégítőnek nem találván, a felhívás kiadását megtagadta. A járőr erre, alapos megfontolás után elhatározta, hogy a házmotózást saját felelősségére fogja megtartani.

A budapesti mentőegyesület kiállítása.

A székesfőváros kiállítása.
A nemzetközi balesetügyi kiállításból.

És ez elhatározást azonnal vegre is hajtotta. Mindjárt a korcsmáros lakoszobájában olyan jelenségekre bukkant, melyek a gyantu tetemes fokozására igen alapos támpontul szolgáltak. A szoba padlóján ugyanis az asztal alatt éles kessel, vagy hasonló szerszámmal eszközlött friss kaparásokat, a falon több helyen ugyan csak friss kaparásokat és ezek felületén új mészrétegeket, az asztal felső lapján pedig, az arra szekkel felerősített viaszkosvászon-terítő eltávolítása után vérmomokat talált.

P. csendőr most elsősorban P. M. tárczája és szarvasagancsu kampós botja után kezdett kutatni és azon feltevésekből kiindulva, hogy a tettesek ezen tárgyakat bizonyára elrejtették, azonban a hamu között a tárcza nikkell szelvéteinek és a bot szarvasagancsának meg kellett maradni, azon helyet igyekezett felkeresni, a hova gyanusítottak a hamut kiszórni szokták. Csakhamar megállapította, hogy a hamu a trágyadomb közé lett szórva, minek folytán a trágyadomb átvizsgálásához fogott és a felső rétegek gondos eltávolítása után csakhamar meg is találta az összeget, füsttel és korommal borított, de egyébként teljesen ép állapotban levő nikkell részt és szarvasagancsot.

Most már P. csendőr figyelmeztette P-s-et, hogy minden további tagadása ugys hiábavaló, felhívta a töredelmes beismerésre és úgy az elrablott pénz előadására, mint a helynek, hova P. M. hulláját elrejtette, a megjelölésére.

A figyelmeztetés és felhívás azonban eredményre nem vezetett és P-s most is megmaradt tagadásánál, a talált bűnjelkekre nézve pedig azt állította, hogy fogalma sincsen arról, hogy miképen került a trágya közé.

Miután pedig P. csendőr már előzőleg azon gyanut merítette, hogy P-s fontos ok nélkül nem földeltette be a rája nézve annyira nélkülözhetlen jégvermet és azt bizonyára csak azért tette, hogy a jégveremben valami rejtett tárgyat — valószínűleg P. M. hulláját — hozzáférhetővé tegyen, a bíró utján 12 embert rendelt ki a jégverem kiásatására. Órák hosszáig tartott, míg a jégverem teljesen kiürült és szabadá lett; azonban P. csendőr meglepetésére sem a hulla, sem más gyanus tárgy nem került felszínre. P. csendőr azonban meggyőződésétől most sem tágitott és a jégverembe le szállva, annak oldalfalait vette gondos megfigyelés alá. Egyik helyen csakhamar megállapította, hogy a föld-réteg sokkal lazább, mint a jégverem falának egyéb részein és midőn ezen laza helyen is eltávolította a földet, csakhamar egy ürege bukkantak, mely tényleg P. M. hulláját rejtette magában.

A hulla nyakának hátsó részén egy éles eszköztől származó nyak, majdnem az egész nyakat átmettsző seb tátongott.

Ennek láttára P-s is megtörtött és most már nem tagadta a tett elkövetését. Előadta, hogy 12-én este a g-i állomásról jövet utközben véletlenül és a nélkül, hogy annak hazaérkezéséről előzetesen tudomással bírt

volna, találkozáva a hazafelé igyekvő P. M.-el, ezt kocsjára felvette és miután utközben P. M. eldicsékedett, hogy Bécsben milyen jó vásárt csinált, hirtelen az a gondolata tamadt, hogy P. M.-et magához csajja és pénztől kifosztja. Midőn a községbe érkeztek tényleg felszólította P. M.-et, hogy hazatérése előtt térjen be hozzá néhány pohár borra, mely meghívását P. M. szívesen fogadta. A lakásba érkezte, azonnal bort hozott és sűrűn ürítették ki egyik üveget a másik után. Az amugy is fáradt P. M. a bortól ellankadva, fejét az asztalra hajtotta és csakhamar mély álomba merült. Ezt a pillanatot felhasználva, éles mészaróskést vett elő és azzal hatalmas vágást ejtett P. M. nyakának hátsó részén, majd pedig, hogy a vér szétfrecsencsését megakadályozza, egy zsákot húzott a közben eszméletlenül összerogyó áldozat nyakára. Ennek megtörténtével kikutatta P. M. zsebeit és annak pénzét magához vette, majd pedig a hullát a jégverembe cipelte és ott a fel-talált ürege helyezett.

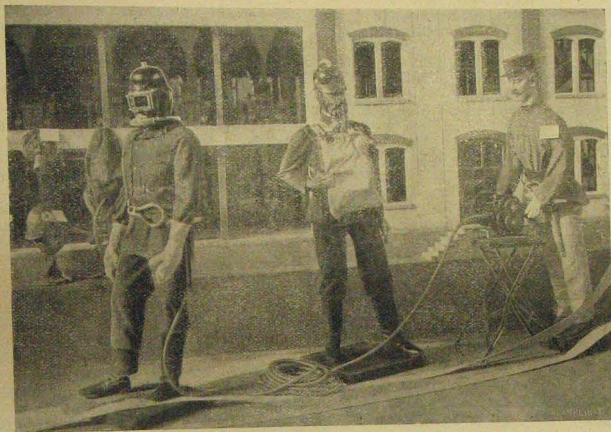
Beismerése után megbilincselve, az addig feltalált bűnjelkeivel, valamint a gyilkossághoz használt véres kesse és elrabolt pénzzel bekisérletett az ügyészséghez, hol persze az előzmények után P. csendőr ügyes nyomozásának eredménye nem csekély meglepetést keltett.

A rejtélyes eset kiderítése csakis P. csendőr ügybuzgalmának, éles megfigyelő képességének és ügyes nyomozói talentumának volt köszönhető. Ezek a nagybecsű tulajdonságok annál feltűnőbbek ez esetben, midőn látjuk másrészt T. őrsvezető eljárásánál, hogy a könnyű gondolkodás, felületesség és nemtörődomség milyen könnyen veszélyeztetik a nyomozás sikerét, sőt határozottan veszedelmes kerékkötői az eredménynek.

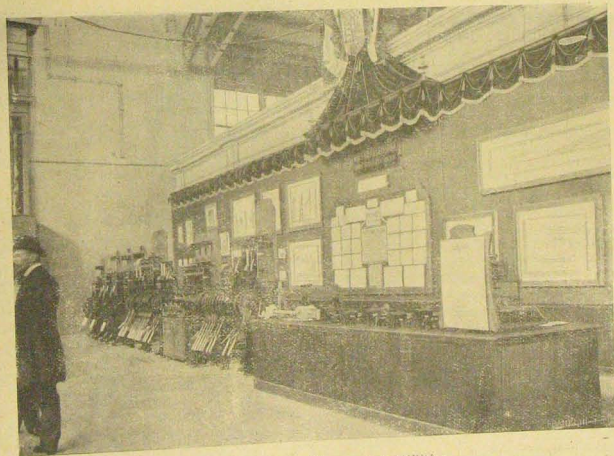
ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A lópor és az ágyú eredete.

Alig akad olyan művelt ember, a ki a Schwarz Berthold nevét ne hallotta volna. Minden nagyobb történelmi kézi könyvben olvashatjuk, hogy ő volt az, a ki — barát létere — a puskaropt feltalálta s ezzel eszközt adott a kaptsi, önző emberiség kezébe, hogy egymást öljk, puszitások. Schwarz Berthold neve és a lópor feltalálása hosszú ideig összetartozó fogalmak voltak; de a mióta a tudományos kutatás eddig ismeretlen tájakra is elkalandozott, úgy összegyűjtse az elhullott kalászt, a mit századok írói bagyogattak el itt is, ott is s felszántva a begyepesedett ugart, abból a tudomány számára új barázdákat hasítson, azóta Schwarz Berthold érdemei is folyton-folyvást fogynak. Érdekes adatokat gyűjtött össze erre vonatkozólag Orbán Gyula az «Uránia» legutóbbi számában. Közlése szerint az első pontos adat az, hogy a lóport már fekete Berthold születése előtt több száz évvel ismerték. Watus 1660-ban kelt iratában említi, hogy a kínaiak már Krisztus előtt, a VI. században, Wu-ti császár uralkodása idejében használták lóport. Tőlük eltanulták a tatárok s 1232-ben, a Khina elleni háborúban a lóporral lövöldöztek ellenfeleikre. Az arabok 1147-ben Lisszabon ostrománál ágyút használtak.

Készülék, melynek segítségével a tűzoltókat ellátják levegővel.

A magyar királyi államvasutak kiállítása.
A nemzetközi balesetügyi kiállításhól.

A salétromnak egyik robbanó természetű keverékét „görögütz” néven régebben is használták. Kén, földszurok és salétrom volt benne s ha meggyújtották, erős gőzfejlesztés után hatalmas durranás kísérővel felrobbant. A nép mulattására gyakorta megszólaltatták, sőt olykor háborús időben az ellenfel hajóit ilyen tűzfáklyákkal lepték el. A keletromai birodalom császárai szigorúan megőrizték a készítés módját, de végre vagy négy száz esztendővel feltalálása után sikerült a száraz-cézónak áruhas útján a titkot megszerzőnek s talán ennek köszönhető, hogy a keresztény hadjáratok nem jártak oly sikerrel, mint a minőt idehaza jósoltak egyesek a dalias és buzgó lovagsereg látára.

A görögützről Komona Anna 1106-ban azt írja, hogy miután „földszurok, kén, salétrom s növényedvek keverékéből előállították és nádba beletömtek, meggyújtották s lövészerszámokkal égő fáklya gyanánt hajították a meggyújtandó tárgyak felé”. A görögützet lassacskán kiszorította a „repülőgütz”, a mely már a lőpor névre is jogosan igényt tarthatott Marcus Graecius szerint „két font faszen, egy font kén és hat font salétrom keverékéből lőpor származik”. Ha csak durrogatni akartak vele, rövid hüvelybe szorították, elfojtották s körülfonták sodronnyal. Ha távoli tárgy volt a kiszemelt célné, hosszú, lándzsaszerű hüvelybe töltötték a keveréket. Hasonlóan ír Roger Bacon 1270-ben arról a „ugráló tüzerszámról”.

A kézfegyver az arabok találmánya. Ők ezekből a repülőfáklyákból vagy máséktől tüzlándzsákból gyártották a „madfa”-t a kézi tüzelfegyvert. A madfa fából és vasból készült cső a melyből golyókat és nyilakat lövöl-döztek.

Még csak most jó sorra Schwarz, vagyis fekete Berthold! Csaldái neve Anhlitz Konstantin, 1300-ban született Breisgauban (Freiburg), Berthold néven a ferenczrendi barátok közé lépett, a kik őt „der schwarze Bartel”-nek nevezték. Idővel aztán „Schwarz Berthold”-lét belőle. Fiatal korában alchymista volt s kísérletezései során igen sokat foglalkozott a salétrom robbanó keverékével, természetesen azért, hogy neves fémeket nem tartalmazó testekből aranyat, ezüstöt válasszon ki. A kísérletezés eredménye az lett, hogy varázsló híreire kapott és be is börtönözték érte. Faszén helyett olajat használt a robbanó keverékhez s mikor a robbanás folytán az edény szertrepült, öntött fémből készítette a börbönczét. Ebből lőporral köveket röpített a levegőbe. Később a köveket vasdarabokkal pótolták, mert amíg csak kevés ember pusztult el. A kard, a lándzsa, a lovagjatekok lassanként leszorultak a küzdőtérrel, az egyesek küzdelmével a tömeggyilkolás váltotta fel. A hitvány kis golyó, a mely orozva támadott s akár gyenge kézben is félelmetes eszközzé vált, diadalmasodott a kardon, a melyet a csatákban megédzett hős immár hüvelybe dughatott. S az első ágyukat nyomon követte a többi. Francziák, spanyolok egyre-másra készítették az öldöklő számszámot. A mikor a mörök Algésirat (Spanyolország) ostromolták, ágyúkból almanagyságú vasgolyókat lövöl-döztek s ezek hatalmas rést ütöttek az ellenség sorain. Szépen fejezi ki Petrarca azt a hatást, a melyet az ágyú pusztítása e nemes lélekben fölidézett. „... Egy borzasztó számszámot találtak fel országok és népek tökretevésére, melylyel tüzet, követ, ólom és vasgolyókat hajtának szörnőy füsttel és dörrénészes emberre, falakra, városokra és tornyokra... Őh te nyomorult ember! hát nem sujt elégedt istened, midőn az égből dörgéssel és üzrel lő a házakra, városokra, tornyokra és az embe-ekre. Hát tökéletesen elromlott az ember, hogy meg-

feledeztek az Isten haragjáról? Csak az ördög találhat fel ilyesmit...”

Az ágyúk fejlődésük folyamán mind nagyobb méretet öltöttek. A jó példával a francziák jártak elől; egy ilyen ágyúszörnyetűgk személyzete (az «artiliera-ek) számszerint ötven volt és 21 szekér vontatta. A legnépesebb ágyúnak két része volt. Az egyik bronzöntvényből való és a lőpor elhelyezésére szolgált, a másik hordóformájú, fából készült cső volt, a melyet vassal erősítettek a bronz-öntvényhez. Ez utóbbira rakták a golyókat, de úgy látszik, nem járt mindig kellő eredménnyel a lövés vagy talán nem az ellenséget, hanem a barátot találta gyakrabban, ezért a faalkotórészt kovacsolt vascsővel pótolták. Ezek az ágyúk már jobban szolgálták a célt s mivel még a hangjuk sem volt kicsinylendő, hosszú ideig életben maradtak. «Bombardák»-nak nevezték a nép, ezzel a szóval fejezte ki azt, hogy a dörrénésnek mekkora szerep jutott az ágyú működésében. Eleinte a haragöntők mesterségébe tartozott az ágyúkészítés, később igen virágzó, külön iparágú fejlődött s főként a német városok: Strassburg, Lübeck, Nürnberg, Danzig és Augsburg készítményei voltak híresek. Egy esztendőben 10—20 ilyen szörnyeteg látott napvilágot. Volt köztük olyan, a melyik 160 mázsát nyomott, ezt «Iusta Grete»-nek keresztelték el a nép, mert csak nagy fáradsággal toltatták el vagy irányíthatták. Braunschweig szülöttét a huszita háborúk idejében Nürnberg tültszárnyalta a maga 519 mázsás készítményével, de még ennél is nagyobbat készített Konstantinápoly ostromára egy magyar ember, Orbán mester. A szállításhoz 2000 ember és 70 óker kellett, 34 hüvelyes volt az öble és 850 fontos löveget lött, de csak egyetlen egyszer, akkor szétrobbant s agyon ütötte mesterét is.

A nagy ágyúk dicsőségének vége. Belátták, hogy a gépre fordított munka nincsen arányban az eredménnyel, hát helyet adtak a kisebb, de könnyebben kezelhető ágyúknak, a nagokat pedig az utókor számára tették félre, a mely halaja fejében leltári számmal megbélyegezve a múzeumi tárgyak közé sorozta az egykor csodált és bíres ágyúszörnyeket.

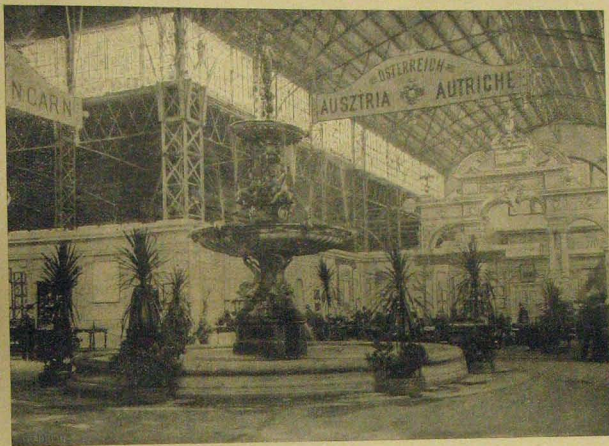
KÉPEINKHEZ.

Nemzetközi balesetügyi kiállítás.

A fővárosban a napokban egy igen érdekes és tanul-ságos kiállítás nyílt meg, melynek egyes részleteit képeinkben mutatjuk be. A kiállítás mindazon elmés készülékeket és berendezéseket tünteti fel, melyek a balesetek megállítását vagy lehető korlátozását és a balesetek körüli mentést szolgálják.

HIREK.

Köszönetnyilvánítás. A görögényi ev. ref. egyház-megyei jegyzői hivatala a folyó évi augusztus hó 31-én 144. szám alatt az I. számú csendőrkörületi parancsnoksághoz intézett átiratával, a kerület legénységének, a dédai ev. ref. templom építési költségeihez 800 koronát meghaladó összeggel való hozzájárulásáért, halás köszönetét nyilvánította.

Austria kiállítása. — A nemzetközi balesetügyi kiállításból

Ellenszegülések. *Rákóczi Simon* csendőr ez. örsvezető szeptember 11-én szolgálaton kívül Ottlaka községben a vasuti állomáson Rác János eleki lakos, vérengző verekedőnek ismert cigányt, ki az állomás-épületben garázdálkodott és a pályáról családját kiirtással fenyegette, a garázdálkodás abbahagyására szólította fel, ki erre káromkodva *Rákóczi Simon* csendőrnek rohant s azt megragadva, a földre akarta teperni, mi közben a csendőrt meg is ütötte. A csendőr erre kardot rántott és támadója ellen egy vágást intézett, mely vágás annak bal fülét leszelve, egész a nyak csigolyáig hatolt és életveszélyes sérülést okozta. — Ozora, Tolnamegyei községben pedig szeptember 12-én *Hencz János* csendőr szolgálatteljesítés közben a neki ellenszegült Miklós Mihály otáni lakossal szemben kardját volt kénytelen használni. Miklós szenvedett sérülésébe behalt.

Megtámadott csendőr. Szeptember hó 11-én este kilenc óraker Szilvásvárad község utcáján *Demeter Ágoston* csendőr sétaközben odaváló legények megtámadták. *Demeter* csendőr támadói ellen kardot használt s azok közül Köz-Varró Zelma nyakát és jobb karját súlyosan megsebesítette. A dulakodásban *Demeter* csendőr bal keze saját kardjától szintén megsérült.

Sztrájk. A Sopron határában fekvő brennbergi kőszénbánya összes, számszerint 800 munkása szeptember 10-én délután négy óraker béremelés és más egyéb előnyök követelésével sztrájkba lépett. A tárgyalás a

bányakapitányság, az igazgatóság és a városi rendőrkapitányság részéről megindított, eddig azonban eredményre nem vezetett. A hangulat különben nyugodt. A rend fenntartására 17 főnyi legénység összpontosított.

KÜLÖNFÉLÉK.

Elopott vasut. Eredeti ügyben indult vizsgálat Irországban, a hol az történt, hogy huszonöt év óta lopnak részletekben vasutat, míg most, a mikor már majdnem elfogyott, észrevették a hatóságok és meglették a feljelentést. 1870-ben építették ezt az ir vasutat tizenkilenc kilométer hosszúságban. A társaság azonban minden évben ráfizetett vagy ötven ezer koronát, úgy hogy néhány év múlva abbahagyta az üzemet. A hitelezők árverést irtak ki a sinekre, felszerelésekre, őrházakra, de minthogy nem akadt vevő, nem törődött több senki a vasuttal. Évekig lopkodták a sineket, az őrházakat; kocsin vitték el az anyagot és senki sem bánta. A mikor azonban most egy vasuti hidat kezdtek készíteni a tolvajok, a hatóságok ügyelmessé lettek és följelentették a dolgot. A vizsgálat megindult, a mikor is kiderült, hogy az egész vasutból már csak néhány darab értékelen rozsdás vasrud maradt meg.

Pör mint reklám. Egy párisi képerkeskedő nemrégiben igen szellemes módon csinált reklámot egy képeknek. Bordeauxban egy ismerős családnál felfedezte egy híres festő képét s ezért 20,000 frankot fizetett. A kép eladói azonban, nem csekély meglepetésükre, ebből az ügyből kifolyólag bírói idézést kaptak. A képerkeskedő azzal vádolta őket, hogy hamisított képet adtak át

neki. A bíróság főtárgyalást tartott és ezen kitünt, hogy a kép valódi s így a kereskedő elvesztette a pört. De ő épen ezt akarta, mert a főtárgyalás és a botrány következtében a kép ismertté vált, az érdeklődés feléje fordult és rövidesen harminczezer frankot fizetett érte.

Mennyit czipelnek a katonák? A svájci szövetségtantós hosszas tanakodás után elhatározta, hogy megváltoztatja katonáinak egyenruháját. Az új ruha színűl a szürkés-zöldet fogadták el, a sulya is könnyebb lesz. Egy svájci baka ruhája és fegyverzete most 30 kg.-ot nyom, az új felszerelés csak 25 kilogramm és 890 gram lesz, tehát könnyebb más országbeli társainak felszerelésénél is, a mi kitűnik ebből az összehasonlításból: egy katonai felszerelésnek sulya Franciaországban 26 kilogramm 125 gram; Németországban 27 kilogramm 596 gram; Oroszországban 29 kilogramm, 206 gram, Olaszországban 29 kilogramm 136 gram; a magyar-orosz monarchiában 26 kilogramm 615 gram; Japán országban 28 kilogramm 365 gram.

A tengeri betegség. A legújabb oknyomozó Schlaeger doktor oldenburgi orvos. Egy müncheni orvosi folyóiratban hosszabban elmélkedik a tengeri bajról és okáról. Az ember véredényrendszerét a különféle hőségű, egymással közlekedő csövek zárendszerevel hasonlíttja össze. Ha az ilyen zárt csőrendszer meglöbéljék, akkor a csövekben levő folyadékokban nem esik nevézetesebb változás, ha a csövek anyaga nem ruganyos. Mint hogy pedig az emberi test erei és véredények ruganyosak, a hajó ringó mozgása ingadozásokat okoz az egyes véredények tartalmában; tudniillik hol vérbőséget, hol vértelenséget idéz elő. Schlaeger doktor hosszas megfigyelés után arra a meggyőződésre jutott, hogy a tengeri betegségnek a gyomorhoz semmi köze s hogy annak az állapotnak, a melyet a tengeri betegség néven ismerünk, az a kiinduló helye. A tengeri betegség kitörését megakadályozni ennél fogva úgy lehetne, ha a ringó mozgásnak a vérkeringésre való hatását megszüntetjük. Schlaeger doktor erre a célra a rövid időn belül bírassá lett Bier-féle torlasztó eljárást ajánlja. Maga tapasztalta már, hogy olyan emberek, a kik különben igen hajlanak a tengeri betegségre, nagy viharokat baj nélkül állták ki a tengeren azután, hogy a nyakon alkalmazták Bier doktor gummiból készült nyakszirtóját, mely a vér erősebb keringését megakadályozza.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztő nem válaszol.

I. I. érdeklődő. Önnek — a folyó évi 7721/16. számú honvédelmi minisiteri körrendelet értelmében — a folyó évi június hó 1-én életbe lépett közigazgatási rendszer kezdetén eszközölt beselési alkalmával mutatkozott főlölegből kijárt osztalékot kívül, állásról való áthelyezésekor csak is a beselési alkalmával megállapított és ön által befizetett 60 korona laptörékére van igénye, mert a közzegyon már nem képezi osztalék tárgyát.

D. Zs. esendő. Minden tovább szolgáló altiszt a betöltött teljes 3-3 évi katonai vagy esendőrségi szolgálat után — a szolgálattól idő esetleges megszakításának levonásával — a 9-ik szolgálattól év befizetést 1-1 karpaszomány felvására kötelezve van. Ön tehát akkor fogja a 2-ik karpaszományt felvarni, a mikor a másodoszor 3-ik, vagyis a 6-ik szolgálattól évet tényleg betölti ugy, hogy a 7-ik tényleges évet már a 2-ik karpaszományval kezdi s a mi az ön esetében nem október, hanem november 1-ével kezdődik, mert a három év és két hónapoz két év és tíz hónapot kell hozzá adnunk, hogy hat évet nyerjünk.

Horvát III. Hivatalból lett értesítve.

Sz. J. örmester. Az Ászh. hivatkozott rendelkezése nem alkalmazható ezen esetben, mivel az ismeretlen, gyanus személyekre vonatkozik. A felhözött esetben pedig ismert hatóságú személyekről van szó. Hogy egyébként az illető jogosult-e a csillagviselésre, az attól függ, hogy annak viselése elő van írva az illető testület ruházati szabályzatában. De mindettől eltekintve, ha a beavatkozásra meg is van az ok, e tekintetben a szakaszparancsnoksághoz tegyen jelentést, s a körülmények mérlegelésével majd talál módot rá, hogy a szabálytalanság megszüntetessék.

B. J. örsvezető. Olvassa el a fentebb Sz. J. örmesternek szóló üzeneteket.

R. M. A kihág. büntetőtörvény 74. §-ába ütköző kihágást képez.

«Bástya». Olvassa el lapunk folyó évi 36. számának szerkesztői üzenetében «Felvilágosítás» czim alatt közzétű üzeneteket. Egyébként a jelzett rendelet a járás- és törzsörmestert az ezüst paszomány, nyitott kardbojt, szemüveg és orrcsipőt, a kerékpározót bokavédőt, továbbá még a járásörmestert a térkép-táská viselésére jogosítja. A rendelet többi részét kizárólag a rangosztályba sorolt havidijasokat, vagyis a tisztakat és tisztviselőket (nálunk a csendőrszámánácsosokat), továbbá a hadapród-tiszthelyetteseket és egyenrangúakat, (nálunk a számvizsgálóhelyetteseket) érintik. A csendőrszámánácsosok és törzsörmesterek szintén havidijasok, de nincsenek rangosztályba sorolva, vagyis az automatikus előléptetésből ki vannak zárva s ezért élesen megkülönböztendőek a rangosztályba sorolt havidijasok állománycsoportját képező tisztak és katonai tisztviselőktől, kik rangosztályba sorolásuknál fogva időközönként magasabb és magasabb rangosztályba léptetendők elő.

N. S. A 1. 2. 3. 4. és 5. pontok alatt feltett kérdéseire a választ a fennebbi üzenetünk megtalálja. 6. A szervezeti utasítás 31. §-ának helyesbített b) pontja e tekintetben korlátozást nem állít fel, tehát elmehet. 7. Szolgálatilag mindenkor felkeresheti utasítás vagy tanács kikérése céljából úgy a hatóságokat mint saját előjáró parancsnokságát, szolgálalon kívül azonban nem, mert ez igen sok visszaélésre nyújthatna alkalmat, de meg egy járásparancsnoki teendőikkel megbízott, tehát idősebb altiszteket, kinek a szabályok és utasításokkal feltétlenül tisztában kell lennie, nem lehet arra szükség, hogy minduntalan tanácsot vagy utbaigazítást kérjen, mert az oly altsitz, a ki arra utalva van, nem jár a saját lábán és állásának betöltésére képtelen. Egyébként a tiszt szemlék igen bő alkalmat nyújtanak a hiányos ismeretek kiegészítésére és az itt-ott felmerülhető kételemek eloszlatására. Mindenesre azonban legjobb tanácsadó az írott szabály és utasítás s a ki azokkal egy kevés szorgalom árán alaposan megismerkedik, annak nem lesz minduntalan tanácsra szüksége.

S. M. Kérdezze meg a szakaszparancsnokságtól.

K. örmester. Illetékes, mert 12 tényleges szolgálattól éve van.

B. Gy. Igen, de hogy mikor — mi sem tudjuk.

K. L. Tekintet nélkül az örs közigazgatásának vagyoni állapotára csak a meghatározott alapléteket tartozik befizetni.

NYILTTÉR.*

MEZŐGAZDASÁG. Mint igen megbízható, jól bevált és profilkutics szer ajánlhat, sok úvi tapasztalat alapján a **Kwizda Ferencz János cs. es. kir. udvari szállító és körgyűszerszerész** által előállított **Kwizda-féle kornburgi máhata-táppor**, melynek sikerült összetétele ezen szort minden gazdálkodó és állattalajdonos részére valószínűs hízi kincsesé teszi, mivel az emleztő szervekét erősíti, a megemleztett tápanyagok felhalmazódását megakadályozza és az állatok természetes ellentálló erejét növeli.

*E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIVATALOS RÉSZ

Őrsök felállítás.

A m. kir. I. sz. csendőrkörület területén *Várfalva* községben,

a VIII. sz. csendőrkörület nyiregyházai szárnya területén *Búj* községben, továbbá

az V. sz. csendőrkörület balassagyarmati szárnya területén, *Bakabánya* községben,

a IV. sz. csendőrkörület területén *Czinfalván* felállított őrsök működésüket megkezdték.

Őrsök lovasítása.

A VIII. sz. csendőrkörület nyiregyházai szárnyához tartozó szentmihályi és kisvárdai őrsök augusztus hó 19-ével s a rakamazi őrs augusztus hó 28-ával, míg debreczeni szárnyhoz tartozó tiszacségyi őrs augusztus hó 17-ével lovasították.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. I. számú csendőrkörületbeli parancsnokság részéről:

Borbély Sámuel csendőr cz. őrsvezető és *Vajási* Sándor csendőr, az 1907. évi május hó 7-én Alsószopor községben kiűtött tüzész alkalmával az oltás, a tűz lokalizálása és a vagyon mentése körül kifejtett kiváló működésükért.

Előléptettek:

1907. szeptember hó 1-ével:

Antal Imre és *Hézsó* Sándor, II. sz. csendőrkörületbeli cz. őrsvezető II. altisztek, *valóságos őrsvezetőkké*; az öt évi tényleges szolgálat befejezése után:

Mizsei Pál, *Szikler* Ferencz és *Sarkadi* Lajos, VIII. sz. csendőrkörületbeli csendőrök, *csendőr* czimzetes őrsvezetőkké.

Pénzbeli megjutalmazás.

Zillich Pál, III. sz. csendőrkörületbeli őrmesternek egy tüzoltónak a tüzhaláltól történt megmentéséért a m. kir. belügyminiszter úr folyó évi augusztus hó 8-án kelt 85886/V-a. számú rendeletével 50 korona életmentési jutalomdíjat utalványozott.

Jutalmazások.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr a folyó évi aug. hó 9-én kelt 91951/16. számú rendeletével a *csendőrségi jutalmazási alaptól*:

az I. sz. csendőrkörületnél:

Gál Antal őrsvezetőt 30 K, *Lőrincz* István cz. őrmestert 20 K, *Nagy* Vendel csendőr cz. őrsvezetőt 35 K, *Nagy* Mihály cz. őrmestert 20 K, *Bedő* Ferencz cz. őrsvezetőt 25 K és *Arros* Sándor cz. őrsvezetőt 20 K;

a II. sz. csendőrkörületnél:

Gábosi Benjamin őrmestert 25 K, *Branycskán* János csendőr cz. őrsvezetőt 50 K, *Pál* Antal őrsvezetőt 34 K, *Bauer* Ádám csendőr cz. őrsvezetőt 40 K, *Tillmann* Lajos cz. őrmestert 25 K és *Tamás* József cz. őrsvezetőt 30 K.

a III. sz. csendőrkörületnél:

Kovács Mátyas őrmestert 40 K, *König* Károly csendőrt 50 K, *Szabó* Gábor cz. őrmestert 30 K, *Ócsódi* Gábor cz. őrsvezetőt 30 K, *Láng* János csendőrt 20 K és *Kozma* Illés csendőr czimzetes őrsvezetőt 20 K;

a IV. sz. csendőrkörületnél:

Végh Imre csendőr cz. őrsvezetőt 60 K, *Barna* András csendőr cz. őrsvezetőt 40 K, *Bereczki* István csendőr cz. őrmestert 50 K, *Kovács* Mihály cz. őrsvezetőt 40 K, *Kocsis* József csendőr 30 K és *Fejér* András csendőr cz. őrsvezetőt 20 K;

az V. sz. csendőrkörületnél:

György István csendőr cz. őrsvezetőt 30 K, *Berkes* József cz. őrmestert 30 K, *Kollár* Pál csendőr cz. őrsvezetőt 30 K, *Orsula* István csendőrt 25 K, *Höhne* Vilmos őrsvezetőt 30 K, *Bartha* József cz. őrmestert 30 K és *Szabó* István III. csendőrt 25 K;

a VI. sz. csendőrkörületnél:

Joachimsthal Károly járásőrmestert 25 K, *Steinmacher* Károly cz. őrsvezetőt 30 K, *Szűti* József őrmestert 20 K, *Ribaries* Pál csendőr cz. őrsvezetőt 25 K, *Sárlány* Dénes csendőrt 20 K és *Kovács* Pál cz. őrsvezetőt 25 K;

a VII. sz. csendőrkörületnél:

Cseh József csendőrt 25 K, *Radut* Vazul csendőr cz. őrsvezetőt 25 K, *Fejér* András cz. őrsvezetőt 20 K, *Mészáros* István csendőrt 20 K, *Magyari* Ferencz csendőrt 20 K és *Bartók* István csendőr cz. őrsvezetőt 25 K;

a VIII. sz. csendőrkörületnél:

Gál Ignác járásőrmestert 40 K, *Gecse* Imre cz. őrsvezetőt 50 K, *Szabó* József csendőr cz. őrsvezetőt 25 K, *Lugosán* János csendőr cz. őrsvezetőt 35 K, *Illés* Sándor csendőrt 20 K és *Kiss* Pál csendőrt 40 korona jutalomban részesítette.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr a folyó évi aug. hó 9-én kelt 88595/16. számú rendeletével a közbiztonsági szolgálat terén elért kimagasló eredményekért a *Török* Ferencz-féle jutalmazási alaptól:

az I. sz. csendőrkörületnél:

Ágoston János cz. őrmestert 30 K, *Rebreán* Péter őrsvezetőt 30 K, *Tasnádi* János cz. őrsvezetőt 30 K, *Tamás* László cz. őrmestert 30 K, *Kósa* Joachim cz.

örsvetét 30 K, *Bardócz* Mózes örsvetét 30 K
Kobricsa István csendőrt 50 K és *Kiss* János csend-
őrt 30 K;

a II. sz. csendőrkörületnél:

Girling János cz. őrmestert 60 K, *Birtalan* József
járásőrmestert 30 K, *Csiszér* András cz. őrmestert 30 K,
Stryja László cz. őrmestert 30 K, *Novák* Mihály
csendőrt 30 K, *Thirjung* Ferenc csendőrz. örsveze-
tőt 40 K, *Sziminin* György csendőrz. örsvetét 30 K,
Fülöp Ferenc csendőrz. örsvetét 30 K, *Sza-
bados* Ignác csendőrz. örsvetét 30 K és *Ehúsky*
Demeter csendőrz. örsvetét 40 K;

a III. sz. csendőrkörületnél:

P. Tóth Imre őrmestert 45 K, *Kamplér* Sándor
csendőrz. örsvetét 50 K, *Pirczyk* Dénes csendőrt
50 K, *Biró* Sándor csendőrz. örsvetét 40 K, *Nagy*
János cz. örsvetét 30 K, *Simokov* István örsvetét
30 K, *Markovics* Horváth Mihály cz. örsvetét 30 K,
Vattai Lajos örsvetét 40 K és *Marzsin* Tivadar
csendőrz. örsvetét 30 K;

a IV. sz. csendőrkörületnél:

Artz Mihály cz. örsvetét 85 K, *Szilvási* Gyula cz.
őrmestert 55 K, *Schreiner* Ambrus járásőrmestert 75
K, *Tóth* András csendőrz. örsvetét 65 K, *Erőss*
Imre cz. örsvetét 40 K, *Szöke* László cz. örsvetét
30 K, *Budai* Pál csendőrt 30 K, *Popovics* János cz.
őrmestert 30 K, *Hajas* Mátyas csendőrz. örsvetét
50 K és *Kosztrínás* Simon csendőrz. címzetes örsveze-
tőt 30 K;

az V. sz. csendőrkörületnél:

Cseke István csendőrt 33 K, *Stadler* József cz. ör-
mestert 60 K, *Ladiczky* János járásőrmestert 100 K,
Szűcs János örsvetét 55 K, *Molnár* Károly csendőrt
40 K, *Körmöczky* László cz. örsvetét 55 K, *Bello-
brád* István cz. örsvetét 30 K, *Csunderlik* József
csendőrt 40 K és *Körösigteti* Ádám csendőrz. örs-
vetét 30 K;

a VI. sz. csendőrkörületnél:

Imre József örsvetét 60 K, *Tremmel* János cz.
őrmestert 30 K, *Tamás* Mihály cz. őrmestert 30 K,
Jóna Sándor cz. örsvetét 30 K, *Kuzmics* István cs.
cz. örsvetét 30 K, *Kovács* József I. járásőrmestert
30 K, *Bedőcs* János csendőrz. örsvetét 50 K,
Iby Mátyas cz. örsvetét 30 K és *Mányay* István
csendőrz. örsvetét 30 K;

a VII. sz. csendőrkörületnél:

Kiss Károly cz. örsvetét 30 K, *Márton* Lajos örs-
vetét 30 K, *Mére* Ferenc cz. őrmestert 30 K, *Tő-
kés* Mihály cz. őrmestert 30 K, *Biró* Bódog cz. őrmes-
tert 30 K, *Ferenc* Lajos örsvetét 30 K, *Csáki* Lő-
rinecz örsvetét 30 K és *Kész* József csendőrt 30 K;

a VIII. sz. csendőrkörületnél:

Oláh János járásőrmestert 30 K, *Kovács* István cz.
őrmestert 30 K, *Szabó* Lajos örsvetét 70 K, *Vaj-
dics* György cz. örsvetét 30 K, *Dancsházi* Lajos cz.
örsvetét 50 K, *Rónyai* Ferenc csendőrz. örsveze-

tőt 30 K, *Bartha* Mózes csendőrz. örsvetét 30 K,
Nagy Péter csendőrt 30 K, *Petrovics* János csendőrt
40 K és *Jakab* Pál csendőrt 40 korona jutalomban
részesítette, mely összegek nevezetteknek *Ó Felsége*
legmagasabb születése napján, augusztus hó 18-án fi-
zetettek ki.

A m. kir. honvédelmi miniszter úrnak folyó évi szeptem-
ber hó 9-én kelt 104490/16. számú rendeletével a
«*Dombrádi Nagy Gyula és neje szül. Berndt Ilonka-
féle alapítvány*»-ból:

Bokor György IV. sz. csendőrkörületbeli járásörmes-
ter, *Pollák* Benedek V. sz. csendőrkörületbeli cz. ör-
mester, *Babcsák* István VI. sz. csendőrkörületbeli járás-
őrmester és *Bagosi* Ferenc VIII. sz. csendőrkörület-
beli örsvetét egyenként 80—80 korona jutalomban
részesítették.

Járőrszetői jelvénynyel elláttattak:

Tánczos József, *Mizger* Antal, *Boga* Gyula, *Rácz*
Ferenc, *Lőrincz* István és *Venczel* István, VIII. sz.
csendőrkörületbeli csendőrök.

Házasságra lépett:

Steiner Benjamin I. sz. csendőrkörületbeli örsvezető,
Israel Reginával, 1907. évi augusztus hó 20-án Éger-
háton.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a szatmár-németi törvényszéknél.
Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai
osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szatmár-németi
törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 10-ig.

Két irnoki állás Sopron vármegyénél. Kezdő fizetés
1400 korona. Lakpénz 420, illetve 300 korona. Magyar
nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály.
Sopron vármegye főispánjához címzett kérvények a
vármegye alispánjához 1907. évi október hó 10-ig.

Egy irnoki állás az érsekújvári járásbírószágnál. Fi-
zetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Ma-
gyar nyelv szóban és írásban. Német és tót nyelv. Négy
középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a
nyitrai törvényszék elnökéhez 1907. évi október 6-ig.

Egy irodasegéd-tisztviszti, 1 kórházi biztosi és 1 adó-
számvetési végrehajtói állás Budapest székesfőváros-
nál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar
nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Négy
középiskolai osztály. Kérvények Budapest székesfőváros
tanácsához 1907. évi október hó 5-ig.

Egy szolgai állás a nagykaposi adóhivatálnál. Fizetés
pótlékkal 600 korona. Megfelelő lakpénz. Ruhailletmény
60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények
az ungvári pénzügyigazgatóságához 1907. évi október
hó 31-ig.